

Güneydən səslər...

"Türk dünyasında gənc nəslin yaşadığı ölkələrdə məktəblərdə öz ana dilində təhsil almaq imkanı olmalıdır". Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu il noyabrın 11-də Səmərqənddə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə görüşündəki çıxışında bəyan edib.

Dövlət başçısının bu fikri yaddaşımızı bir qədər təzələmək üçün sanki bir təkan oldu. Azərbaycanlıların daha kompakt yaşadığı Güney Azərbaycanını göz önünə gətirdik. Quzeydə hələ də yetərinə tanınmayan Güney barədə düşüncələrimizin fonunda onun ədəbiyyatını, nəsrini, poeziyasını, yazar soydaşlarımızın mücadiləsini ifadə edən nümunələri xatırladıq.

Qəzetimizdə "Güneydən səslər..." rubrikası altında Güney ədəbiyyatının, folklorunun, mədəniyyətinin, incəsənətinin ən gözəl nümunələri ilə oxucularımızı da tanış edirik.

NURƏDDİN MÜQƏDDƏM (AYDIN DUMAN)

1968-ci ildə Muğanda dünyaya göz açıb. Uşaqlıq çağları kənd mühitində keçib, ilk təhsilini də elə burada alıb. Gənc yaşlarından ədəbiyyatla maraqlanmağa başlayıb. Şair, yazar və yayıncı kimi tanınan Nurəddin Müqəddəm ali təhsili də ədəbiyyat üzrə alıb. Çox sevdiyi müəllimlik peşəsi ilə məşğuldur. Təbrizə köçəndən sonra ana dilinin inkişafı üçün əlindən gələni əsirgəməyib. Şairin "Ancaq susma" və "Ay alma" adlı şeir kitablarından başqa, uşaqlar üçün çoxlu sayda hekayə və nağıl kitabı nəşr olunub. Nurəddin Müqəddəm hazırda Təbrizdə "Aydın sav" yayının qurucusu və müdürüdür.

Bayatılarımızı izləyərək...

Gözündən yaz göyərər,
Yaz sənsiz az göyərər,
Sən oxusan, mən yansam,
Külümdən saz göyərər.

* * *

İnləyir gah ürəyim,
Gah çəkir ah ürəyim,
Əlimdən nələr çəkmiş,
Allah-Allah, ürəyim!

* * *

Yanağın yaz çiçəyi,
Eşqin solmaz çiçəyi,
Hər sözün yaşıl budaq,
Üstündə naz çiçəyi.

* * *

Üzündə xal varımış,
Pətəkdə bal varımış,
Görüşməzdik belə,
Yaxşı xəyal varımış.

RƏSUL YUNAN

1968-ci ildə Urmiya şəhərində dünyaya gəlib. Şair, nəsir və tərcüməçidir. 17-18 şeir məcmuəsinin, xeyli sayda tərcümələrin müəllifidir. Nazim Hikməti Güneydə ən çox tərcümə edən də məhz Rəsul Yunan olub. Fars dilində "Çox nigaranam, siz Leylanı görməmişiz?" adlı romanı var. Fars dilində hekayələr məcmuəsi və dünya ədəbiyyatından tərcümələr antologiyasının tərtibçisidir.

2006-cı ildən sonra Azərbaycan dilində yazmağa başlayıb. Hazırda o, Azərbaycan dilində yazan şairlərin ən öndə gedənlərindən sayılır. Dünyada tanınmış ədəbi mükafat - "Valson"un münəşiflər heyətinin üzvü olub. Tehranda yaşayır. Şeriləri ingilis, fransız, yapon və bir çox dillərə tərcümə olunub.

Qələbəlik

Mənə elə gəlir,
Çin məhəllələrində itmişəm.
Hər yer hay-küydü,
Hər yer qələbəlik.
Kaş ki,
Sarı bir əjdaha qarşıma çıxıb,
Məni udsun!
Son qoysun bu itkin düşməyimə.
Nə çətin bir işdir,
Qələbəlikdə yalnız yaşamaq...

SƏHƏR XİYAVI

1968-ci ildə Xiyav şəhərində anadan olub. İlk və orta təhsilini doğma şəhərində alıb. Ali təhsilini isə dil və ədəbiyyat sahəsində davam etdirib. Xiyav şəhərində müəllim kimi çalışır.

İstər Bakıda, istərsə də İranda fərqli dərgi, toplu və internet portallarında yayımlanan şeirləri, eləcə də "...Və qadın danışıq" adlı kitabı Səhərə geniş oxucu auditoriyası qazandırılıb.

O gün uzaq deyil...

Qızıl qəfəsin təkliyində kal
darıxmalarım

kəndir asmış boğur mənə;
göyün mavi köksündə
qiha çəkib azad qanad çalan
quşlarda həsrətli baxışlarım;
zəhər olsun bu dən, bu su
başım azıdan torlar, tələlər!!
Aaa...x qadir ovçu
aç əl-ayağımdan bu ağır qandalları!
Gözlərimdən sonsuz axan yağmurlar
isladıb qartallığımın qanadlarını;
elə ağırlaşmışam ki, uça bilmirəm
bunsuz da;

amma inanma dinc oturacam
mən boğaz-boğaz al günəşi çağıracam,
ışıqlığı çığıracam.
Əminəm bir gün fəryadım
yırtacaq gecənin qara örpəyin;
boğazımdan canıxmış qan
fışqıracaq üzünə,
günəş qonaq gələcək yurdumuza,
qurudacaq islaq qanadlarımı
və bir dişi qartalın öncül uçuşun
hamı barmaqla görsədəcək!!
O gün uzaq deyil...

RZA HƏMRAZ

1969-cu ildə Təbrizin Dəvəçi xiyabanının Hambalqızı məhəlləsində dünyaya göz açıb. Daha çox tarix və ədəbiyyata maraq göstərən R.Həmrəzin bu günədək böyüklü-küçüklü 500-dən artıq məqaləsi həm ölkə daxilində, həm də xaricdə çeşidli dərgi və qəzetlərdə çap olunub. Rza Həmrəz bu gün Təbrizdə buraxılan "Qürun" dərgisinin baş yazarıdır.

Urmu gölü

Boylu qadınlar sayağı sancıdan
yerdə bələşib, qıvrılıb açılırdım...
Axı, yetmiş altıncı ildən bu sancı mənimlədi!
Qəribədir, bu ara həkimlər nəçidirlər?
Dərman üçün hökm sürənmirlər!
Bu alızlığın dərmanı yalnız siyasətçilərin
əlindədir:

"Sular üzü yuxarı gedirlər..."
Aman Allah!
Yaralarım məlhəm olan Urmu gölü,
Ürəyim yarasına yalnız duzdu ki, səpir!
Ax yazıq canım,
Qəribə yerdə dükən açmısan!
Ax, yazıq canım, günü-gündən duzun artır!!!
Duzlu olursan...

Təqdim etdi:
Esmira FUAD,
filologiya elmləri doktoru.